

Mezinárodní klasifikace funkčních schopností – WHODAS 2.0

MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D.

**Klinika rehabilitačního lékařství 1. lékařské fakulty
Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze**

STRUKTURA PŘEDNÁŠKY

- Nástroj WHODAS 2.0
- Disabilita a WHODAS 2.0
- Struktura WHODAS 2.0
- Praktická aplikace WHODAS 2.0, hodnocení
- Využití v rámci sociálního zabezpečení ČR
- Shrnutí a závěr

WHODAS 2.0

- World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0 (WHODAS 2.0)
- **Subjektivní hodnocení kvality života pacientů**
- Finální verze od r. 2001

Nový nástroj – více práce?

Etiologická lékařská diagnóza nestačí ke zjištění:

- funkčního stavu osoby s postižením
- nutnosti potřebných služeb
- úrovně zdravotní péče
- nároku na sociální dávky, příspěvky
- určení míry pracovní schopnosti
- možností sociální integrace

Určení stupně disability

- identifikaci aktuálních potřeb pacientů
- stanovení léčby a dalších intervencí
- měření výsledků terapie a její efektivity
- určení priorit
- přidělování finančních prostředků, dávek

WHO DAS 2.0

- **Verze – 12, 24, 36 otázek**
- **Verze - k použití odborným testujícím, osobami blízkými, samotným respondentem**
- **Základní doporučená verze dotazníku – 36**
- **Subjektivní stanovení disability **důležité** X srovnání s objektivním funkčním vyšetřením, hodnocením prováděným zdravotníky, pro výzkum, pro zjištění spokojenosti respondenta se službami**

WHO DAS 2.0-verze 36

6 domén

- Porozumění a komunikace
- Mobilita
- Sebeobsluha
- Vztahy s lidmi
- Životní aktivity (domácnost, práce, škola)
- Účast (participace) ve společnosti

WHO DAS 2.0 – verze 12

- Spíše orientační charakter-12
- Informace o aktuálních funkčních schopnostech pacientů
- Počítá se celkové dosažené skóre
- Pouze jednorázové vstupní instrukce pro tazatele

WHO DAS 2.0 – verze 12

Jak velké potíže jste měl/a v posledních 30 dnech v těchto činnostech:

S1 Vydržet stát delší dobu, například 30 minut?

S2 Vykonávat své povinnosti v domácnosti?

S3 Naučit se něco nového, například jak se dostat na nové místo?

S4 Jak velké potíže Vám činilo zapojit se do společenských aktivit (jako jsou oslavy, náboženské, kulturní i jiné akce) stejným způsobem jako ostatní?

S5 Jak velké emocionální potíže Vám vznikaly v důsledku Vašich zdravotních problémů?

WHO DAS 2.0 – verze 12

- S6 Soustředit se na činnost po dobu 10 minut?
- S7 Ujít delší vzdálenost, například 1 km?
- S8 Umýt si celé tělo? **0 1 2 3 4**
- S9 Obléci se?
- S10 Jednat s lidmi, které neznáte?
- S11 Udržovat vztahy s přáteli?
- S12 Vaše každodenní práce/škola?

WHO DAS 2.0 – verze 12

H1 V kolika z posledních 30 dnů byly zmíněné potíže přítomny?

Zapište počet dnů _____

H2 V kolika z posledních 30 dnů jste vůbec nebyl schopen / nebyla schopna vykonávat své obvyklé aktivity nebo práci kvůli zdravotním problémům?

Zapište počet dnů _____

H3 V kolika z posledních 30 dnů jste musel/a částečně omezit své obvyklé aktivity nebo práci kvůli zdravotním problémům?

Zapište počet dnů _____

DOMÉNA 2. MOBILITA

Teď se Vás budu ptát na potíže s danými činnostmi

UKAŽTE KARTY Č. 1 A Č. 2.

- PRO ODPOVĚDI JINÉ NEŽ „ŽÁDNÉ“ UKAŽTE JEŠTĚ

KARTU Č. 3. - u verze 12 není nutná

- Ptejte se: Kolik dní jste měl tyto potíže?
- ZAPIŠTE KÓDY PRO DNY (A-E).

WHODAS 2.0 – karta č.1

Zdravotní stav

- Fyzické a duševní nemoci
- Zranění
- Problémy s alkoholem
- Problémy s drogami
- Nemoci krátkodobé i dlouhodobé

Mít potíže s nějakou činností znamená

- Zvýšenou námahu
- Bolest nebo jiné nepříjemné pocity
- Pomalost
- Změnu ve způsobu, jak činnost provádíte

WHO DAS 2.0 – karta č.2

Žádné 0	Mírné 1	Střední 2	Těžké 3	Extremní /nelze provést 4
------------	------------	--------------	------------	------------------------------------

WHODAS 2.0 – karta č.3

Kód

- **A.** **1 den**
- **B.** **2 - 7 dní (do 1 týdne)**
- **C.** **8 - 14 dní (<2 týdny)**
- **D.** **15 - 29 dní (>2 týdny)**
- **E.** **30 dní (celý měsíc)**

DOMÉNA 2. MOBILITA

Jak velké potíže jste měl/a v posledních třiceti dnech v těchto činnostech:

D2.1 Vydržet stát delší dobu, např. 30 min

D2.2 Vstát ze sedu

D2.3 Pohybovat se po bytě

D2.4 Vyjít ven z domu

D2.5 Ujít delší vzdálenost, například 1 km

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

- Stupeň obtížnosti v posledních **30 dnech**
- Průměr z dobrých a špatných dnů – pokud obtíže kolísaly během měsíce
- Jak je činnost **obvykle** vykonávána
- Míra obtíží se hodnotí včetně použití **pomůcek** nebo využití **pomoci druhých osob**

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

- Aktivita, které respondent nevykonává z důvodů zdravotních obtíží se hodnotí jako 4 = extrémní, nelze provést
- Otázka zodpovězena pozitivně (tzn. že jsou přítomny obtíže) – dotaz na počet dní v předchozích 30 dnech
- Vhodná verze s denními kódy, počet dnů se zapisuje A-E

WHODAS 2.0

- Kompatibilní s ICF, MKF – 5 stupňová hodnotící škála
- Rozsah poruchy (impairmentu)

Žádný	Mírný	Střední	Silný	Kompletní
0	1	2	3	4

WHODAS 2.0

- Časová náročnost WHODAS 2.0 36 otázek
30-40min, do 30min 12otázek
- Není třeba licence, české překlady
- Jednorázové proškolení u WHODAS 2.0
- WHODAS 2.0 – detailnější informace o funkčním stavu osoby s postižením

WHODAS 2.0

- Není vázáno na jednu odbornost
- Jednoduché vyhodnocení, u WHODAS 2.0 elektronický vyhodnocovací formulář
- Mezinárodní i tuzemské zkušenosti s klinickou aplikací
- Statisticky zpracovatelná data

System sociálního zabezpečení - PnP

- **Příspěvek na péči, 10 ZŽP**

mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost (péče o domácnost se neposuzuje u osob do 18 let).

System sociálního zabezpečení

- PnP

Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu DNZS není schopna zvládat 3 nebo 4 ZŽP

b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu DNZS není schopna zvládat 5 nebo 6 ZŽP

c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu DNZS není schopna zvládat 7 nebo 8 ZŽP

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu DNZS není schopna zvládat 9 nebo 10 ZŽP

Skóre

Skórovací excelový formulář v %

0-100%, 0% žádné obtíže - 100% maximální obtíže

0-4% žádné obtíže,

5-24% lehký problém,

25-49%, střední problém,

50-95%, těžký problém,

96-100%, totální problém

ZÁVĚR

KONTAKTY:

MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D.

email: petra.sladkova@vfn.cz

WHODAS II - vlastní home page

www.who.int/icidh/whodas/

WHO **DAS II**

DISABILITY ASSESSMENT SCHEDULE